

Landstingets Forhandlinger. (123.)

1953 25. April 1900: Eneste Beh. af Fællesudv. Indst. ang. Lovf. om Anlæg og Erhverv. f. Statsb. 1954

Forslag til Ombygning af Københavns Banegaard, der var heller ikke Tale om, at man vilde give nogen Sikkerhed for at ville vedtage nogen Forbedring af Forholdene ved Korsør, nej, man ønskede kun at vedtage Esbjerg Stations Ombygning og muligvis at inkludere sig paa Forhandlinger om Gedser—Warnemünde-Færgen. Men dermed gik det saa saaledes, at Indenrigsministeren efter, hvad han selv har oplyst i dette Ting forleden, den 21de December modtog en Skrivelse fra Folketingets Jærnbaneudvalg gaaende ud paa, at man, forinden man skred til at overveje Gedser—Warnemündeanlægget, ønskede fremlagt de Forslag, som Ministeren i Henhold til den jydsk Jærnbanekommissions Betænkning var betænkt paa at fremlægge i denne Rigsdagssamling, og der er det, jeg mener, er den store Forsyndelse fra Ministerens Side i dette Foretagende. Der er næppe nogen Tvivl om, at den høje Indenrigsminister i det Øjeblik kun kunde svare en Ting, at han ikke var betænkt paa at fremlægge noget Forslag i Henhold til den jydsk Jærnbanekommissions Betænkning af September 1899, simpelthen fordi han ikke kunde forelægge noget vel overvejet og vel undersøgt Forslag. Men ikke desmindre gik den højterede Minister ganske den modsatte Vej. Han sendte Ilbud til Generaldirektoratet og forlangte et Forslag til Forelæggelse her i Rigsdagen, og det blev Forslaget om en Jærnbane fra Holstebro over Herning og Give til Vejle med en meget stor Bekostning. Og dermed vare vi inde paa den egentlige Handel om Jærnbaner, som skulde interessere den danske Stat, opvejet af Jærnbaner, der særlig skulde interessere Jylland. Det turde ikke nytte, at den høje Ordfører sagde, at her er ingen Handel om Jærnbaner i denne Sag. Vi have den endnu højere Indenrigsministers Udtalelser for, at det er en Handel, han har indladt sig i, og at det er for at gennemføre Gedser—Warnemündeforslaget — det, som anses for en Statsnødvendighed — han har indladt sig paa denne Handel. Altsaa han forelagde dette Forslag, og dermed, siger jeg, vare vi inde paa denne Handel. Saa drog det ene det andet med sig, og saa kom det altsaa til denne Yderlighed,

at Landstinget den 30te Marts kunde faa dette Regiment af Jærnbaneanlæg forelagt her, som var indkommet, eller hvoraf den væsentligste, den forløsende Del var indkommen i Folketinget den 3die Marts. Jeg behøver vel ikke at anføre flere Data for at bevise, at disse Jærnbaneanlæg ere ikke vel overvejede. Den ærede Ordfører sagde før, at der i Dag ikke skabes noget Præcedens, og at man var færdig med alle foreliggende Banønsker, idet disse vare tilfredsstillende — det var ikke Ordene, han brugte, men jeg tror i alle Tilfælde, det var hans Tanke, saaledes forstod jeg ham. Men dette holder jo ganske sikkert ikke Stik. Fremtiden ser jo snarere saaledes ud, at man nu har skabt den Regel, at om Statsbanerne, det vil sige Staten, kommer i Trang for et vigtigt Jærnbaneanlæg, saa have andre Landsdele end dem, hvori dette Anlæg finder Sted, og i alt Fald Jylland en Ret til som Betingelse for at indgaa paa dette Jærnbaneanlæg at opstille Fordringen om at faa skænket en Række Jærnbaner, som Gæve, og dermed ere vi inde paa det sidste, jeg skal sige ved denne Sag, det er Konsekvenserne af det hele. Jeg har allerede skildret dem. Jeg skal kun føje til, at det er aldeles utvivlsomt, at Landstinget ikke nu vil kunne sætte nogen Bom for særlige personlige Ønsker fra Folketingets Side i Jærnbanesager. Og hvis det ikke maatte blive desavoueret fra en kommende Minister — jeg staar jo her og taler til en afgaaende Minister — er det nu ogsaa uden for al Tvivl, at en kommende Minister ikke vil kunne undgaa at have modtaget et uimodstaaeligt Præcedens ved, hvad der er foregaaet her ved denne Jærnbaneforhandling. De videre Følger vil det være forbeholdt Fremtiden at fremvise, jeg skal ikke gøre Forsøg paa at skildre dem, men at de ere ret bedrøvelige for Landstinget, er det, jeg ikke kan lægge Skjul paa over for denne høje Forsamling.

Breinholt-Vandborg: Det meget ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Villars Lunn) har jo nu udtalt sig saa fyldigt og saa udførligt, at jeg kan fatte mig meget kort, idet jeg i det væsentlige kan slutte mig